

KASTEEL AMERONGEN

BULLETIN

Voorjaar 2008

Uitgave
Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

INHOUD

De oude roestige ankers veroorzaken breuken bij het uitzetten later: pag. 16

25
JAAR

De Tuinkabouters en het 25 jaar vrijwilligerswerk: pag. 20

Het echtpaar Pezarro; 25 jaar in de weer voor 'Hun Kasteel': pag. 23

Een terugblik op het Vrijwilligerswerk bij de organisatie van '700 jaar Kasteel Amerongen' viering: pag. 26

Voorwoord 2

Ten geleide
SVKA Waarheen...? Terug -en vooruitblik van de Voorzitter van het SVKA-bestuur. 4

Agenda 7

Restauratie: klimaatbeheersing
Streven naar een stabiel binnenklimaat in 't Huys. 8

Restauratie: schilderijencollectie
Meekijken over de schouders van restaurator Pauline Marchand. 12

Restauratie: roestige ankers
Sterk gecorrodeerde ankers veroorzaken scheuren. 16

25 Jaar Vrijwilligers
Interview met Liesbeth Appel: zij blikt terug op het werk van de Tuinkabouters. 20

25 Jaar Vriend en Vrijwilliger
Interview met het echtpaar Pezarro: voelen zich nog nauw verbonden met Het Kasteel. 23

25 Jaar Vrijwilligers
Bertje Rotgans kijkt terug op de organisatie en viering van het '700 jaar Kasteel Amerongen' feest. 26

Informatie-pagina en colofon 30
31

Kasteel Amerongen Bulletin is een uitgave van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

25ste jaargang nr 70; voorjaar 2008

VAN DE REDACTIE

Verleden en toekomst komen samen

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen bestaat 25 jaar! In 1983 werd de stichting opgericht met als doel de Stichting Kasteel Amerongen behulpzaam te zijn bij de instandhouding van Kasteel Amerongen. Deze bijdrage is in de afgelopen jaren groot geweest. Vele jaren hebben de Vrienden en de vele vrijwilligers het gezicht bepaald van het kasteel. U vindt in dit Bulletin daarom een speciaal artikel van voorzitter Van Ommeren over het verleden, maar vooral over de toekomst van de SVKA. Hij ziet die toekomst positief in: "Op weg naar het zesde lustrum in 2013 en nog vele lustra daarna."

Op donateursdagen en tijdens ontmoetingen in de tuin of 't Huys komen dan ook veel verhalen los. Elke Vriend die ik spreek, heeft wel een speciaal 'kasteel' moment. Reden te meer om dit jubileumjaar een paar van die ervaringen van Vrienden met u te delen. In iedere editie van dit jaar vindt u daarom een interview met Vrienden van het eerste uur. Maar ook 'nieuwelingen' komen aan het woord. We starten de jubileumreeks met misschien wel het bekendste echtpaar van de SVKA en echte Vrienden vanaf het prille begin: de heer en mevrouw Pezaro. Ook duiken we de archieven in om nog eens stil te staan bij mooie evenementen. Herinnert u zich de activiteiten rond het 700-jarig bestaan van ons kasteel en dorp?

Natuurlijk berichten we tevens over turbulente ontwikkelingen rondom de restauratie van het kasteel. De afgelopen maanden is er, het wordt cliché, weer enorm veel werk verzet. Op dit moment is het een komen en gaan van vakmensen die aan de restauratie meewerken. In dit Bulletin krijgt u een kijkje in de keuken van het enorme project. Zo komt het geheim van de 'ijsere ankers' aan bod, komt er meer aan het licht over de kernverwarming in het kasteel en kijken we mee over de schouder van restaurator Pauline Marchand. Wie is zij en wat houden haar werkzaamheden op het kasteel in?

Om het grote geheel te bekijken, kunt u het beste een afspraak maken voor een restauratierondeleiding. De rondleiders zijn van alle nieuwtjes op de hoogte. Ter inspiratie en om u vast nieuwsgierig te maken, ligt nu voor u: het voorjaarsbulletin.

Mireille van Ruiven

De Bulletinredactie heft met u het glas op de toekomst van Kasteel Amerongen, op zijn beide stichtingen: de SKA en de jubilerende Stichting Vriendenkring.

Kelkglas Silezië, 1ste kwart 18de eeuw. Collectie Kasteel Amerongen

TEN GELEIDE

SVKA Waarheen...? Antwoord van een 25-jarige:

Met overtuiging luidt het antwoord, en vertrouwend uit Uw aller naam te spreken: Op weg naar het zesde lustrum in 2013 en nog vele lustra daarna.

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen gaat veranderen:

- Afbouwen van de rol van coördineren en motiveren van vrijwilligers;
- Opbouwen van een netwerk met aandacht gericht op donateurs.

Dit zijn de trefwoorden van de toekomst.

De veranderingen zijn een uitvloeisel van een nieuwe koers die het bestuur voor de komende drie jaren heeft uitgestippeld. De uitkomst moet een versterkte Stichting Vriendenkring worden en deze versterking vindt plaats in de richting van belangenbehartiging en de werving van de donateurs; verder wil de SVKA de inzet van dezelfde donateurs vergroten. Daartoe zijn nieuwe statuten in overleg met de Stichting Kasteel Amerongen in de maak.

In 25 jaar hebben we veel bereikt in een periode waarin de stichting stormachtige ontwikkelingen heeft doormaakt. Ik constateer dat onze visie: Het bevorderen van alle activiteiten in het belang van de instandhouding en openstelling van het kasteel en het museum, niet is veranderd. We stellen ook vast dat het met de SVKA, naar de donateurs en naar buiten, best aardig gaat. Het gaat goed, mede omdat

steeds nieuwe plannen ter hand worden genomen en bestaande taken meer aandacht krijgen. Dat bestuursleden bepaalde aandachtsvelden in hun portefeuille hebben zorgt voor een goede communicatie. Tot op heden doen bestuursleden en vrijwilligers het werk met plezier, maar intensivering van contacten en verbreding van taken kost veel meer tijd!!!!

Het overleg van beide besturen SKA en SVKA ten aanzien van het vrijwilligersbeleid heeft ertoe geleid dat, conform de nieuw te formuleren statuten, de coördinatie en het andere beleid van vrijwilligers vanaf nu bij de directie SKA berust. Als voorzitter van de SVKA denk ik, naar de continuïteit van de beide stichtingen kijkend, dat dit een zeer logische stap is nu het dagelijks bestuur van het kasteel in handen is van de directeur, ondersteund door een bureau met een professionele aanpak en bereikbaarheid. Neemt niet weg dat ik dit *kostbare* deel van de SVKA zal missen, maar wel voortaan ook in goede handen beschouw.

Op 13 maart 1983 werd ten overstaan van notaris J.E. Stolk te Amerongen de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen opgericht. Als de SVKA er niet was geweest, was het kasteel ook niet geweest wat het nu is: een kasteel in restauratie, óp naar 2010.

Nu, uit het hart van de stichting sprekend, stellen we vast dat er veel bereikt is, maar misschien met een lichte teleurstelling om wat er nog niet bereikt is. We hebben zorgelijke en perspectiefvolle perioden gekend en de Vriendenkring, met zijn bijna 800 donateurs en meer dan 100 vrijwilligers, heeft goed ingespeeld op die wisselende omstandigheden.

De nieuwe situatie vanaf april 2002, met daarna de kanjersubsidie in 2006, heeft na sluiting de opening weer mogelijk gemaakt en heeft zonder twiifel veel invloed gehad op de ontwikkeling van de Vriendenkring. Langs deze weg wil ik dan ook onze vrijwilligers en donateurs mijn hartelijke dank betuigen voor de betoonde inzet en

loyaliteit naar bestuur en Vriendenkring in “vaak zwaar weer”. In de periode tot 2010 zal het bestuur van de SVKA zich inspannen om de betrokkenheid van de donateurs concreter te maken. In samenwerking met de directie van SKA zal de bijzondere betekenis van Kasteel Amerongen benadrukt worden middels aangescherpte communicatie en wervingsacties. In de komende restauratiejaren zal bijv. pr.-materiaal over de restauratie beschikbaar moeten komen.

Terug naar het jubileumjaar 2008: Extra aandacht zal geschonken worden aan een 4-tal lustrumactiviteiten, waarover meer in het zomer- en herfstbulletin. Zonder uitbundig feestvertoon, maar vooral respect voor >

het bereikte benadrukkend.

Het Bulletin, dat U driemaal per jaar ontvangt is het bindmiddel tussen het bestuur, onze donateurs, onze vrijwilligers en de rest van de wereld. Onder lang niet altijd gemakkelijke omstandigheden heeft de redactie “ons” in velerlei opzichten steeds opnieuw een krachtige impuls gegeven. Het bestuur van de Vriendenkring Kasteel Amerongen is haar veel dank verschuldigd voor haar inzet.

Een verhaal schrijvend over 25-jaar SVKA is boeiend – “met engelen” geduld, luisterend naar een concert van “de muziekcommissie”, die trouwens al voor 1983 actief was!!!

Na afloop via het “boskabouterpark”, door de “tuinkaboutertuin” naar de “winkel” om een passend cadeautje te kopen. Het is maar een greep uit die 25 jaar, daar is natuurlijk veel meer over te schrijven.

Alles maakt deel uit van het verleden, en kijkend naar de toekomst, genieten we van wat bereikt is in de afgelopen jaren. Echter, er moet nog zoveel gebeuren op basis van een groeiend enthousiasme over de toekomst. Het bestuur verwacht de komende jaren in stijgende lijn te kunnen blijven werken binnen onze Vriendenkring, daarbij gesteund door een nog steeds toenemend aantal donateurs.

Willem van Ommeren
Voorzitter

LUSTRUMFESTIVITEITEN

20 maart (donderdag);
Vrijwilligers- en mede-
werkersavond;
Koetshuis.

27 maart (donderdag);
Lustrumconcert
voor genodigden;
Koetshuis.

31 augustus (zondag);
Donateursmiddag;
Koetshuis.

9 november (zondag);
Themamiddag;
Koetshuis.

*Naast de jubileumfestiviteiten, vindt u hieronder
mogelijk nog iets van uw gading.*

EVENEMENTEN AGENDA

In 2008 begint het kasteelsei-
zoen met de openstelling
van de tuinen op
23/24 maart (Pasen).

20 april *Huisconcert:*
Duo Bilitis, met harp en
zang, *aanvang 14.30 uur.*
in het Koetshuis.

10 mei *Grietmarkt.*

11 mei *Huisconcert:*
Calefax Rietkwintet,
klassiek ensemble met een
pop-mentaliteit, *aanvang*
14.30 uur, in het Koetshuis.

12 mei (2e Pinksterdag)
Dag van het kasteel.

22 juni *Huisconcert:*
Een trio, dat bestaat uit zeer
begaafde instrumentalisten.

Ralph Meulenbroeks:
viola da gamba;
Pieter-Jan Belder:
Klavecimbel;
Rémy Baudet:
viool,
aanvang 14.30 uur,
in het Koetshuis.

5 en 6 juli
Gratis rondje musea.

13 september
Open Monumentendag en
tweede Grietmarkt.

Concertkaarten via: mevr.
A. Struyck 0343 - 48 17 02;
email:
a.struyck-ismay@hccnet.nl

*Voor de uitgebreide agen-
da van de Huisconcerten:
Winter-Bulletin 2007/2008*

Technische innovatie in 't Huys; streven naar een stabiel binnen- klimaat in een (k)oud huis

Het gebouw koelt in de loop van de winter zoveel af dat vooral in het voorjaar en de zomer gevaarlijke situaties kunnen optreden voor de collectie. Door experts is een systeem bedacht dat de stenen kern van het gebouw op temperatuur houdt.

Op dit moment is het vrij koud in het Huys en volgt het gebouw het winterseizoen zoals het al eeuwen lang doet. Er zijn wel een aantal kleine kacheltjes geplaatst om de temperatuur en vooral de vochtigheid in bedwang te kunnen houden tijdens de restauratie. De collectieverzorgsters lopen dan ook, evenals de mannen van de bouw, in dikke jassen met mutsen en sjaals om voorzover dat mogelijk is. Trouwens hoe koud zou het wel niet

geweest zijn voor de bewoners uit de zeventiende en achttiende eeuw? Op de schilderijen zijn sommige bewoners afgebeeld in dikke wollen pakken en dubbele jurken. En het kon toen ook gebeuren, zoals gravin *Charlotte Sophie Bentinck* overkwam, dat het glaasje water op het nachtkastje bevroor *. Uiteraard zullen er toen wel haarden gebrand hebben in de vertrekken. Tenminste als de familie dan op Amerongen was, het huis zal namelijk sporadisch bewoond zijn geweest in de wintermaanden. Men ging in die tijd meer en meer het kasteel als een buitenplaats bewonen tot het eind van de 19de eeuw. 's Winters woonde men vooral in de stad. Vanaf 1879 is met de komst van graaf Bentinck het huis voor permanente bewoning geschikt gemaakt met extra kachels. Desondanks bleef de kans op vorst in huis aanwezig zelfs tot op de dag van vandaag. Maar gelukkig zal dit binnenkort definitief tot het verleden behoren aangezien het binnenklimaat verbeterd zal worden door toepassing van innovatieve technieken.

Leidingen voor de conserveringsverwarming in de gang op de bel-etage.

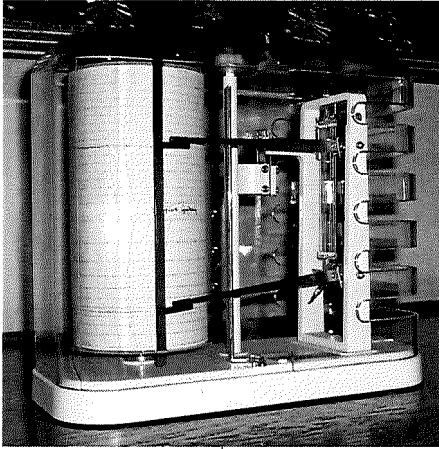
Ontvochtigers en bevochtigers

De museale ruimtes zijn niet verwarmd alleen enkele privé vertrekken en dienstruimen zijn sinds het midden van de vorige eeuw voorzien van centrale verwarming. Dit betekent dat de bezoekers in het Huys eigenlijk ervaren hoe het weer buiten is. Zij het met enige vertraging, omdat de zeer dikke muren verandering in temperatuur afremmen. Om niet helemaal overgeleverd te zijn aan het weer en de jaargetijden zorgen *ontvochtigers* en *bevochtigers* er voor dat al te grote schommelingen in enkele vertrekken opgevangen worden en het binnenklimaat meer stabiel is dan buiten.

Winterslaap

Toch koelt het gebouw in de loop van de winter zoveel af dat vooral in het voorjaar en de zomer gevaarlijke situaties kunnen optreden voor de collectie. Er is meer nodig om een stabiel klimaat voor de collectie te realiseren. Daarom is door experts een systeem bedacht dat de stenen kern van het gebouw op temperatuur houdt. Net zoals de Ro-

meinen dat al toepasten in hun gebouwen worden de stenen vloeren in het souterrain en in de gangen van de bel-etage hiervoor gebruikt. Deze indirecte verwarming wordt gelijktijdig met de noodzakelijke renovatie van de elektra en het verhelpen van verzakkingen en breukschade aan de plavuizen uitgevoerd. Deze conserveringsverwarming heeft een beperkt effect en is geen comfortverwarming. Het zal dus wel koud blijven als het Huys in winterslaap is gebracht en de temperatuur daalt, maar wel gecontroleerd en beheersbaar.

De thermohygrograaf; een apparaat dat de temperatuur en de luchtvochtigheid meet.

Computersimulaties

De innovatie voor het oude gebouw kon worden uitgedacht op basis van een onderzoek door de afdeling

Bouwfysica van de Technische Universiteit Eindhoven. Aan de hand van metingen kon masterstudent Maikel Ritmeijer aantonen wat de effecten zijn van aanvullende verwarming voor de verschillende museale vertrekken. Op grond hiervan zijn door middels van computersimulaties verschillende varianten voor klimatiseringsinstallaties onderzocht. Het bleek met deze oude methode van vloerverwarming dat de luchtvochtigheid in de museale vertrekken binnen de gestelde grenzen blijft.

Geen radiatoren

De eigenlijke verwarming vindt plaats in de kern van het Huys en heeft van daaruit een verspreidingseffect naar de verschillende vertrekken. Het voordeel van deze nieuwe installatie is dat geen radiatoren geplaatst hoeven worden waardoor het interieur zo min mogelijk verstoord wordt. De verwarming is primair voor de collectie en niet voor de bezoekers. Dat betekent dat vroegere jassen en mutsen niet tot het verleden zullen behoren.

Tekst: Nico van der Woude en Lodewijk Gerretsen, conservatoren

* noot:
naar een fragment uit het boek:
'Mevrouw Bentinck of Onverenigbaarheid van karakter',
van Hella S. Haasse,
(uitgave van Querido 1978).

Jurriëns
Monumenten Onderhoud
Trompsburg 42
Postbus 40000
3300 AA Dordrecht
Tel. 033 - 2424801
Fax 033 - 2424802

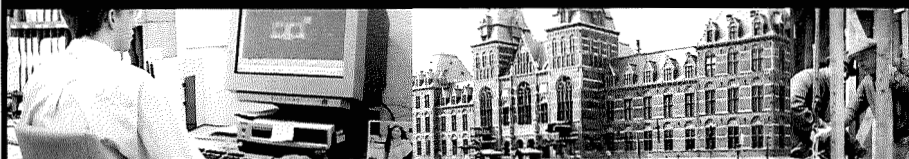
www.monumentenonderhoud.nl
info@mo.nl
bestel@mo.nl

JURRIËNS | MONUMENTEN ONDERHOUD

van hoogeverst architecten

Bureau voor Architectuur en Restauratie
Bureau voor Bouwtechnisch Advies
Bureau voor Architectuurhistorische Kariatiden

Van Hoogeverst Architecten begeleidt het bouw- en restauratieproces van begin tot eind: van onderzoek en schets tot realisatie.

Van Hoogeverst Architecten BV
Westsingel 9 / 3811 BA Amersfoort
T 033 - 463 17 05 / F 033 - 461 08 54
bureau@vanhoogeverst.nl / www.vanhoogeverst.nl

Schilderijen ensemble behoed voor verder verval

De schilderijencollectie van Kasteel Amerongen wordt geconserveerd door Stichting Restauratie Atelier Limburg (SRAL).

Voor o.a. de werkzaamheden ter plaatse, hebben zij restaurator Pauline Marchand uit Rotterdam ingehuurd.

Over
organiseren
en
voorbereiden

Pauline is al bijna twintig jaar werkzaam als erkend zelfstandig restaurator van schilderijen. Ze conserveert, restaureert, adviseert en doet aan preventieve conservering. Ze is een echte allrounder: ze behandelt moderne en oude schilderkunst voor musea, stichtingen en particulieren. Haar schat aan ervaring levert aan grote restauratieprojecten als die in Amerongen veel meerwaarde op.

Meer dan 'pielen'

Pauline "Het algemene beeld dat over een restaurator heerst, is iemand die de hele dag aan een schilderij zit te 'pielen', maar het vak behelst meer. Een dergelijk groot project als de conservering van de schilderijencollectie van Kasteel Amerongen komt ook neer op een goede organisatie, documentatie, advies, een projectplan en meerjarenplan". Ze laat me aan de hand van een reeks schilderijen, die klaargemaakt worden voor vervoer naar het atelier van de SRAL te Maastricht, zien wat er bijvoorbeeld alleen al komt kijken bij de voorbereiding voor transportatie ervan. Het betreft de schilderijen die hoog in de Bovengalerij te zien waren. Omdat ze zo onbereikbaar hingen en erg groot zijn, waren deze altijd moeilijk te onderhouden. Het is de bedoeling het versnelde verval ervan in het restauratieatelier van de SRAL tegen te gaan en ze natuurlijk ook in de toekomst te onderhouden.

Orde scheppen

Dat zijn zeker geen zaken van inpakken en wegwezen.

Pauline Marchand en Nico van der Woude verwijderen stof van eeuwen van de schilderijen.

Op moment van interviewen worden de schilderijen van hun lijst ontdaan. Wanneer je de vergulde houten lijsten van dichtbij bekijkt, is te zien dat ze volzitten met actieve houtworm. "Uiteraard willen we dit stoppen en willen ze in het restauratieatelier in Limburg ook geen houtworm. Het beestje vliegt rond juni uit, dus voor die tijd moeten de lijsten worden 'gegast'. Na gassen komt de lijstenrestaurator langs om de lijsten, waar nodig, te conserveren. In de tussentijd plakken we op de schilderdoeken de risicovelden (bijvoorbeeld verfschilders die er af kunnen vallen) met papier af, verwijderen het stof en vuil van eeuwen en pakken ze in ter bescherming van nieuw vuil. Vervolgens kunnen de schilderijen op transport. Later als de lijst en het schilderij geconserveerd zijn, worden de schilderijen weer ingelijst. Het is dus eerst orde scheppen en dan pas restaureren".

Pauline bekijkt wat er moet gebeuren.

In het voormalige Bentinck-appartement, is een tijdelijk atelier gevestigd (rechts boven).

Ensemble in tact houden

Wat maakt een project als deze in Amerongen voor haar zo leuk? Pauline: "Ik heb hier al eens eerder gewerkt, dus het kasteel is voor mij geen onbekend terrein. Verder werk ik elke week sowieso twee dagen op locatie. Dat maakt mijn werk lekker afwisselend; je ontmoet veel mensen en je kunt ervaringen uitwisselen. Het speciale aan de schilderijen in Amerongen zijn niet zozeer de portretten zelf, maar is dat het hele ensemble bewaard is gebleven. Ze hangen op de plek waarvoor

ze gemaakt zijn en hebben nog hun oorspronkelijke functie. Wij proberen het verval van de stukken af te remmen en behandelingsmethodes van alle schilderijen uit het ensemble op elkaar af te stemmen. Zo zullen ze ook voor latere generaties te bewonderen zijn. Het is wel zaak ze daarna goed te onderhouden."

Hoe gaat het verder?

Een groot dubbelportret zal in het kasteel zelf achterblijven om te worden behandeld. Het is te groot voor vervoer. U kunt van de zomer tijdens een restauratierondleiding zien hoe Pauline en haar collega's hiermee aan het werk gaan. Wat de overige schilderijen betreft: we blijven de restauratie ervan dit jaar op de voet volgen.

Tekst: Mireille van Ruiven / Foto's: Toos van Eck

Rondleiders doen kennis op in Rotterdam

De rondleiders van Kasteel Amerongen zijn nog altijd niet volleerd. Ze blijven hun kennis uitbreiden.

Omdat sinds kort een schilderijen-restaurator actief is in het Huys, is het voor de rondleiders van belang te weten hoe de restauratie van schilderijen in z'n werk gaat. Uiteindelijk zijn zij het die bij de rondleidingen de informatie aan de bezoekers moeten doorgeven.

Na een kijkje in het voormalige Bentinck-appartement, waar het atelier gevestigd is, leek het een goed plan om nog wat meer te ontdekken over de werkzaamheden van Pauline Marchand. Ze nodigde de conservator en rondleiders uit om hiervoor naar Rotterdam te komen. Daar werkt zij in haar atelier aan enkele bijzondere stukken.

In de praktijk

Van dichtbij konden de rondleiders een uniek zwart-wit zeestuk van de zeeslag in de Sont door Jan van der Velde bewonderen. Zo dichtbij dat met een loupe het fijne penseelwerk bestudeerd moest worden. Pauline liet de rondleiders kennismaken met de middelen die zij gebruikt om een schilderij te conserveren of te restaureren. Uitgebreid ging ze in op de voor- en nadelen van de schoonmaaktechnieken. De niet originele toevoegingen van later tijd op een

schilderij verwijdt Pauline. Ze liet daar wat voorbeelden van zien.

Waardevolle aanvulling

Wat ook interessant was om te zien is dat zij zelf haar verf mengt met bindmiddel en verdunningsmiddel om een goede samenstelling te krijgen. De kleurpigmenten moeten zo origineel mogelijk zijn om passend te zijn bij de oude schilderijen. Dit bezoek was dus een waardevolle aanvulling op wat in Amerongen te zien is. Het is voor de schilderijrestaurator niet te doen om tijdens haar werk steeds zelf de nodige informatie aan groepen bezoekers te geven. Het is de bedoeling dat de rondleiders dat gaan doen. Het restauratieatelier is een welkome aanvulling op 'n rondleiding 'wegens restauratie geopend'!

Het toegepaste 17e eeuwse smeedijzer was bros en slecht van kwaliteit, waardoor in een vochtige omgeving corrosie optreedt, met alle gevolgen van dien. De bouwers hebben de gevolgen van het ijzer in de metselwerkconstructies niet kunnen overzien.

Foto boven: corroderende ankers in de westmuur van de achtergang in het souterrain.

Na de verwoesting van het voormalige kasteel in 1673, is de herbouw van het huidige Huys vermoedelijk in het voorjaar van 1675 gestart met het ruimen van puin en het uitbreiden van de funderingen. Tijdens de herbouw van het Huys heeft de vrouwe van Amerongen – Margaretha Turnor – nauwgezet en met strakke hand toezicht gehouden op het verloop van de bouwwerkzaamheden. De vele bewaard gebleven brieven aan haar man – Godard Adriaan van Reede – getuigen hiervan. Zo schrijft ze op 5 september 1676 dat er gemetseld wordt tussen en op de ramen van de tweede verdieping: *'Sij metselen noch*

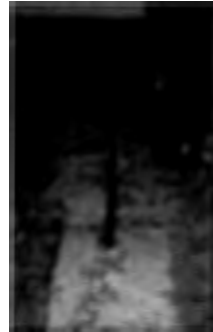
tuschen en op de raeme van de tweede verdiepine, hoope in de toekoomende weeck de balcke van desefve verdiepinge sulle geleyt worde. Ick sal se nu wat kort op de hacke sitte, hetwelcke noodich sal sijn, want de dage kort seer en wij hebben vuyl weer te verwachte.'

Een maand later wordt gestart met de bouw van de houten kapconstructie en in december 1676 is de kap grotendeels wind- en waterdicht.

Omdat de voortgang van de bouw in die tijd in grote mate afhankelijk was van de weersinvloeden, was het van groot belang om het Huys zo snel mogelijk 'onder de kap te hebben'. Zo werd er in het winterseizoen vanwege de lage temperatuur niet gemetseld, waardoor de bouw stagneerde. Het was voor Margaretha Turnor dan ook een opgave om ervoor te zorgen dat de kapconstructie gereed kwam zodat die winter ook binnen in het Huys, onder droge omstandigheden doorgewerkt kon worden. Het resultaat was dat de gemetselde buitengevels, de dragende binnenmuren en de kap in één jaar gereed waren.

Roestige ankers

U zult zich afvragen wat het voorgaande te maken heeft met het thema 'ijsere ankers'. Anno 2006, ruim 300 jaar na de bouw van het Huys, is het constructief herstel van gewelven, muren, balklagen etc. aangevangen. Met name in het metselwerk in het souterrain en op de bel-etage waren veel scheuren zichtbaar waarvan het herstel noodzakelijk was. Omdat het Huys op de restanten van het voormalige kasteel herbouwd was, leek de scheurvorming aanvankelijk veroorzaakt te worden door zetting van de verschillende funderingen. Tijdens de restauratiewerkzaamheden werd echter duidelijk dat dit niet in eerste instantie de veroorzaker was van o.a. de scheurvorming. In de gemetselde gewelfbogen, die deel uitmaken van de vloerconstructies op de bel-etage en de 1ste verdieping, werd een stelsel van smeedijzeren ankers aangebracht die plaatselijk sterk gecorrodeerd (geroest) waren. Door de corrosie is het smeedijzer gaan uitzetten waardoor het metselwerk van de gewelfbogen en muren uit elkaar is gedrukt, met scheurvorming als

Ankers in de gordelboog in de vloer van de vestibule op de beletage; de scheurvorming t.g.v. corrosie is in de gordelboog goed waarneembaar.

Anker in de grote zaal; het anker is met een dwarsanker (schieter) in de gewelpenant vastgezet. In de penant is de scheurvorming t.g.v. corrosie goed waarneembaar.

Beide foto's rechts: behandeling van de ankers in de grote zaal met een 2-componenten primer (rechtsboven) en vetband (rechtsonder).

gevolg. Naast de ankers in de gewelven is in het Huys nog veel meer ijzer toegepast waaronder kozijn- en balkankers, waarbij telkens dezelfde problematiek zich voordoet.

In de brieven van Margaretha Turnor en de bewaard gebleven materiaalafschriften wordt echter geen melding gemaakt van het gebruik van ankers in het Huys. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Stalgebouw en de Paviljoens, waar in het bestek uit 1680 gesproken wordt over 'ijzere ankers'. Waar en waarom dit ijzerwerk in het metselwerk is opgenomen wordt in dit bestek niet nader omschreven.

Langzaam verhardend kalkspecie

Uit de correspondentie blijkt dat de gewelven van het Huys pas in 1677 geslagen zijn, het jaar nadat de kap al gereed was. Omdat de buitengevels en de dragende binnenmuren toen al gemetseld waren en de ijzeren ankers daarin opge-

nomen zijn, kan geconcludeerd worden dat de functie van de ankers gezien moet worden in het licht van de betrekkelijk korte bouwtijd van het casco van het Huys. De langzaam verhardende kalkspecie waarmee gemetseld werd, was een beperkende factor in de voortgang van de bouw. Door de buiten- en binnenmuren middels ijzeren ankerstaven aan elkaar te koppelen, kreeg het metselwerk tijdens de bouw voldoende stabiliteit. Hierdoor was het mogelijk om het casco in één jaar op te bouwen. Onze voorvaders leverden hiermee een prestatie van formaat.

De bouwers hebben echter de gevolgen van het ijzer in de metselwerkconstructies niet kunnen overzien. Het toegepaste 17e eeuwse smeedijzer was bros en slecht van kwaliteit, waardoor in een vochtige omgeving (met name bij de buitengevels) corrosie optreedt, met alle gevolgen van dien. Het doorgaande corrosieproces (*zie foto*) zorgt op den duur voor steeds meer schade aan het omliggende metselwerk, zodat het ijzer tijdens de restauratie noodzakelijkerwijs behandeld of verwijderd moest worden. Vele ankerstaven werden bij de restauratie gebroken aangetroffen, waardoor de oorspronkelijk bedoelde stabiliteitsfunctie verloren was gegaan.

Tijdens de restauratie is zo veel mogelijk historisch materiaal intact gehouden. Op de plaatsen waar het mogelijk was de ankers te handhaven is het ijzer eerst ontroest, waarna een 2-componenten primer is aangebracht (*zie foto*). Vervolgens is om de ankerstaaf zogenaamd 'vetband' gewikkeld (*zie foto*), zodat enerzijds het vochttransport wordt tegengegaan en het band anderzijds mogelijke uitzetting door corrosie in de toekomst op kan vangen. Waar de ankers dermate sterk aangetast of gebroken waren en in de toekomst nieuwe schade aan het metselwerk kon ontstaan, zijn de ankers verwijderd.

Nu de ankers behandeld zijn, worden de vloeren weer teruggelegd, de scheuren aangeheeld en het geheel in oorspronkelijke staat teruggebracht. Na ruim 300 jaar heeft het Huys zijn geheimen prijs gegeven. Wat nog meer geheim voor ons is zal wellicht tijdens de restauratie blijken...

Tekst en foto's: Jos Snoek, Van Hoogevest Architecten bv.

Foto's boven en onder: de verwijderde trekankers uit de gordelbogen van de vestibule

De onderste foto: op de beletage; is het koppelstuk zichtbaar bestaande uit een dubbeloog met spie; rechts onder is de brosse breuk van het anker zichtbaar waardoor deze in het metselwerk geen functie meer deed.

wieden, opschonen, kruien, planten;

'zwaar werk voor de Tuinkabouters!'

Tuinkabouter Liesbeth Appel heeft ruim 24 jaar als vrijwilliger enthousiast in de tuin van Kasteel Amerongen gewerkt. Wij vroegen haar hoe dat is begonnen en herinneringen uit die tijd.

Liesbeth: "Het begon in 1983. Enkele tuinliefhebbers, onder wie Truid Blaisse, Dave Pizarro en ik, vonden het jammer dat de tuin van het kasteel er nogal verwaarloosd uitzag. De border achter de muur bij de Drotestraat stond vol met onkruid en herfstasters. Na overleg met de firma Van Ginkel, die het tuinonderhoud deed, heeft Truid Blaisse als kasteelbuurvrouw spontaan een aantal stekjes vrouwenmantel uit eigen tuin beschikbaar gesteld. Van het een kwam het ander. We kregen toestemming om in het najaar de grote border rigoureuus te schonen en opnieuw in te richten. Daarmee waren de tuinkabouters geboren, ongeveer 15 man sterk!"

Hoe gingen jullie toen te werk?

"Mevrouw E. van der Linden – 't Hooft, woonachtig op het terrein van Kasteel Zuylestein, heeft een beplantingsplan gemaakt voor de grote border. De border werd verdeeld in tien vakken en elk vak werd ingeplant op identieke wijze, het werd dus een zogenaamde repeteerborder. Het bestuur van de Stichting Vriendenkring, de tuincommissie en de firma Van Ginkel waren heel erg enthousiast en de firma Van Ginkel schonk zelfs een fikse hoeveelheid van 500 planten aan het kasteel. Het was zwaar werk om de border helemaal van onkruid te ontdoen en de bruikbare planten in te kuilen. In maart 1984 zijn de grote border en enkele kleinere borders ingeplant. Iedere kabouter kreeg daarna een stuk border toege-

25
JAAR

Vrienden
&
Vrijwilligers
1983-2008

Op de foto uit 1991
van links naar rechts:
Tineke Knol
Aaf de Ridder
Liesbeth Appel.

wezen om te onderhouden. Eerst werkten we alleen in de grote border. Na enkele jaren waren we overal in de tuin te vinden. De samenwerking tussen de tuincommissie, de firma Van Ginkel en de PHB (Stichting tot Behoud van Particuliere Buitenplaatsen) werd steeds beter.”

Liesbeth Appel vertelt dat ze zelf met veel plezier gewerkt heeft in de Iristuin en op de Hortensiakade. ”We tuinierten ook in de rozentuin, in de directe omgeving van het speelhuisje, en in de perken waar snijbloemen werden gekweekt. Van die snijbloemen maakten we prachtige boeketten die in het kasteel werden geplaatst.”

Wat voor werk deden jullie in de tuin?

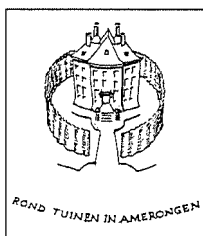
"In het begin moesten we vooral onkruid wieden, opschoenen en zonodig opnieuw inplanten. Maar er moest ook opslag verwijderd worden, evenals gesnoeid en geschoffeld. En dan natuurlijk de grasranden onderhouden en het blad verwijderen. Dit blad werd met kruiwagens naar de nieuw geplante rododendrons langs de oprijlaan vervoerd, om eronder verspreid te worden, als bescherming tegen de vorst. In droge periodes moesten we water geven met behulp van een waterslang, emmers en gieters. Best zwaar werk. Het was fijn dat in 1990 het eerste deel van de beregeningsinstallatie werd aangelegd in de boventuin. In 1992 volgde de rest. Wij hebben dit allemaal zelf gedaan, met de hulp van o.a. de boskabouters (Lions- en Rotaryclubleden). Toen was dat probleem opgelost!"

In de loop van de tijd zijn er door de tuinkabouters tal van activiteiten georganiseerd.

"Er zijn stukjes geplaatst in Groei en Bloei en in plaatselijke kranten. Dit, om de tuin van Amerongen onder de aandacht van lezers te brengen en om bezoekers te trekken. Er werden – op afspraak – rondleidingen door de tuin verzorgd; naast enkele andere tuinkabouters heb ik dat vele jaren met plezier gedaan. In 1987 hebben we het winkeltje van Kasteel Amerongen geopend in een deel van de Oranjerie, dankzij Truid Blaisse's grote inzet. Er werden ook planten en stekjes uit de tuin verkocht. Dat was een groot succes. Van de opbrengst kon weer nieuw tuinmateriaal worden aangeschaft."

'Rond tuinen in Amerongen', was ook een succes! Op zaterdag 22 juni 1991 konden de bezoekers, naast het kasteel en de kasteeltuin, ook tien particuliere tuinen in Amerongen bezoeken. In 1992 is dit evenement herhaald." Natuurlijk zijn er de laatste jaren ook nog veel tuinactiviteiten geweest. De tijd ontbrak helaas om daar verder over door te praten; Liesbeth moest haar kleinkinderen van school halen. In 2007 verhuisde Liesbeth naar Elspeet. Daarmee kwam een eind aan haar vrijwilligerswerk voor het kasteel, maar ze kijkt terug op een mooie tuintijd in Amerongen.

Tekst: Megteld Leenknegt

Het logo voor het evenement 'Rond tuinen in Amerongen'.

25 JAAR Vrienden van het eerste uur

Iedereen in Amerongen kent de naam Pezarro. Geen wonder, de heer en mevrouw Pezarro zijn oude bekenden van Kasteel Amerongen. Vrienden van het eerste uur. Dave Pezarro was jarenlang conservator en zijn vrouw kwam in het bestuur, toen in 1983 de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen werd opgericht.

'**W**e voelen ons nog altijd nauw verbonden met het kasteel. Dat is zo gegroeid. Doordat we ons steeds meer verdiepten in de geschiedenis, werd het kasteel een stukje van onszelf.'

We bezoeken het echtpaar Pezarro in hun monumentale woning aan de Utrechtsestraatweg. Een terugblik op 25 jaar vrienden van het kasteel!

De heer en mevrouw Pezarro terugkijkend op de afgelopen 25 jaar. 'Het was mooi werk om te doen!'

De heer Dave Pezarro: "Ik werd samen met Bonica Zijlstra benoemd tot conservator van Kasteel Amerongen. Afspraak was dat ik twee dagen op het kasteel werkzaam zou zijn. Uiteindelijk kwam het erop neer dat ik zes dagen in de week actief was."

Mevrouw Elis Pezarro: "Bij mij begonnen de activiteiten voor het kasteel al eerder. Er werd in 1979 een textieldag georganiseerd door Carin van Nes, werkzaam op het Centraal Laboratorium voor Onderzoek van Voorwerpen van Kunst en Cultuur. Zij constateerde dat het textiel in het kasteel erg verwaarloosd was. Er werd een plan gemaakt om met een aantal vrijwilligers het antieke textiel te repareren. Carin van Nes zou eens in de twee weken les komen geven en ons op weg helpen. We begonnen met de oude gordijnen, tussen de kleine en de grote bibliotheek. Dat was het begin, eigenlijk onze broddellap..."

Dave: "Als conservator moest ik gegevens verzamelen over de collectie, alle correspondentie bijhouden, de inventaris archiveren en de bibliotheek catalogiseren. Er was een flinke collectie wapens op het kasteel. Jachtgeweren en musketten uit de zestiende en zeventiende eeuw. Ik heb advies gevraagd aan de conservator van het Wapen-museum in

Delft. Die man is drie dagen op Kasteel Amerongen geweest om alles te bekijken, en op kaart te zetten. Zo ging het ook met de muziekbibliotheek. Daarvoor heb ik de conservator van het Gemeentemuseum in Den Haag geraadpleegd. En natuurlijk verzorgde ik rondleidingen. Er kwamen wetenschappelijk geïnteresseerden, maar ook veel schoolkinderen."

Elis: "We hadden al snel een heel groepje vrijwilligers bij elkaar om het textiel te repareren. Ook Sytske Stratenus kwam ons helpen. Zij had zich bij Carin aangemeld omdat restauratie nog ontbrak aan haar kennis van textiel. Vanaf 1985 ging ze intensief meewerken op het kasteel. We werkten in een hoek van de Koningskamer waar het vaak erg koud was. We brachten onze eigen warme plaids mee en een elektrisch kachelkje.

De winter van 1986.
Het was erg koud op
het kasteel.
Dave Pezarro werkte
stug door, met een
dikke jas aan...

Al snel werden we Engelen genoemd, omdat we zo hoog in het kasteel werkten en omdat we zo'n engelengeduld hadden...."

Leuke herinneringen?

Dave: "Ik heb een keer onder het bed in de Koningskamer een masker gevonden. Het was 'n heel realistisch doodsmasker, gemaakt van was, waarschijnlijk van Godard van Reede, Heer van Ginkel (1644-1704). Het zat in een spanen doos. Niemand wist dat het daar was en waar het voor diende!"

Elis: "De klapper was toch wel het jaar 1986. Toen bestond het kasteel 700 jaar en waren er allerlei festiviteiten. Heel het dorp Amerongen deed mee. Er waren optochten en verkleedpartijen. Ik heb daar erg van genoten."

Dave: "Voor mij was de winter van 1986 ook heel bijzonder. Het was erg koud en ik heb in die winter de hele bibliotheek gecatalogiseerd. Ik moest telkens 86 treden op naar de kamer waar ik zat te werken. Vanwege de kou met een dikke jas aan! En vergeet niet, alles ging op een gewone schrijfmachine."

Elis: "Het kindershuisje inrichten was ook leuk! Met Pasen bijvoorbeeld versierde ik alles in paaskleuren. Toen de opvolger van Dave, Marieke Knuyt, ging trouwen, maakte ik er een klein huwelijksmuseum van..."

Natuurlijk waren er ook minder leuke dingen.

Dave: "Er is een keer een schaal gestolen en een portretje van de muur ontvreemd. Dat zijn nare dingen. Je voelt je als conservator schuldig. Maar er waren vaak te weinig mensen om toezicht te houden..."

Elis: "Toen de computer kwam en alles met de mail ging, zijn wij er mee gestopt. Dat konden we niet meer bijhouden."

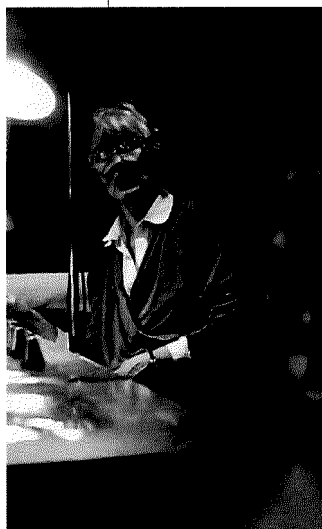
Achteraf kijkt het echtpaar Pezarro met groot plezier terug op al die mooie jaren. "We hebben veel gedaan en er ook veel voor terug gekregen. Kasteel Amerongen is het waard om behouden te blijven voor het nageslacht."

Tekst en grote foto: Marian Schalk-Meijering

Vrienden
&
Vrijwilligers
1983-2008

Een demonstratie van de restauratie van het textiel in museum Flehite in Amersfoort. Elis Pezarro is vanaf het begin heel erg actief geweest met het 'engelenwerk'. Daarnaast was ze vanaf het begin (1983) bestuurslid van de SVKA.

Het samen denken, doen en uitvoeren

Het jaar 1986 was het jaar waarin de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen met velen herdacht dat 700 jaar geleden Floris V aan zijn leenmannen, de gebroeders Henric en Diederic Borre van Amerongen, toestemming verleende een versterkt huis te bouwen, dat de historie is ingegaan als Kasteel Amerongen.

Tekst: Bertje Rotgans

De Voorbereidingen

En mooie gelegenheid om er een feestelijk jubileumjaar van te maken: 'Spektakel 86'. Gelijktijdig een uitstekend moment om via pers en publiek voor Kasteel Amerongen overal bekendheid te krijgen, voor de op handen zijnde eerste restauratiefase van de kas-

25
JAAR
Vrienden
&
Vrijwilligers
1983-2008

teelzolder en het dak. De voorbereiding van de diverse onderdelen uit het feestprogramma begon al in 1985. Zij die erbij waren, kijken nog altijd met plezier terug op het 'samen denken, doen en uitvoeren' van een mooi jaarprogramma, met aandacht voor kasteel én dorp. Achteraf gezien was het héél véél werk; maar voldoening haalden we uit het enthousiasme en het succes later! Natuurlijk, het mooie weer was een enorm pluspunt, dat de vrolijke, soms uitgelaten stemming, verhoogde.

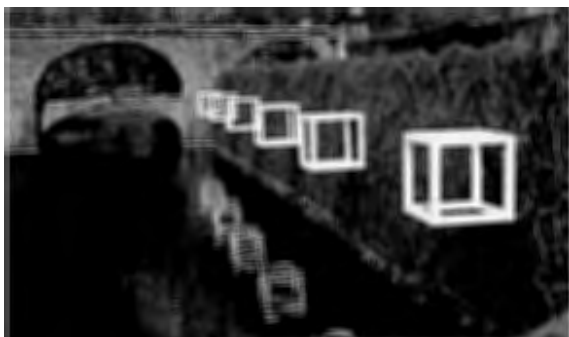
Van '700 jaar Kasteel Amerongenfeest': 'Spektakel 86'

De Tentoonstellingen

Het kasteelaccent lag op culturele activiteiten: Kasteel Amerongen als het middelpunt van de tentoonstelling *'Van Borre tot Bentinck'*, gewijd aan de bewoners- én bouwgeschiedenis van het Huis. Een grote, computergestuurde 'vier fasen' maquette met muziek, stemmen en andere geluiden, zorgde voor extra aandacht. Een knap staaltje werk van de heer Charles Langeveld, het echtpaar Pezarro en conser-

vator drs. Bonica Zijlstra. De NCRV radio-uitzending was leuk, en gaf de nodige publiciteit. Stichting *'De Amerongse Oogst'* kreeg toestemming een nationale tentoonstelling van hedendaagse beeldende kunst met deze naam in te richten in het kasteelpark (en daarbuiten). Bijzonder was, dat de expositie door Koningin Beatrix (incognito) werd bezocht.

Geheel boven:

De Zeeman.
Werk van Siert Dallinga (1954).
Opleiding ABK Groningen.

Hierboven:

Ruimte Ritme Hout
Werk van Geert van Dorp (1962).
Opleiding ABK Arnhem, monumentaal

Rechtsboven:

Geheime Ingang
Werk van Halina Zalewska (1956).
Opleiding ABK Warschau.

Het Theater

Met wéér ruime aandacht van de Mpers, trad op 12 juli de bekende voordrachtskunstenares Tine Ruys-schaert op in het Koetshuis. Zij bracht voor ruim 200 geïnteresseerde bezoekers gedeelten uit het dierenepos 'Van den vos Reynaerde' ten gehore, in een hertaling van Ernst van Altena.

Het toneelstuk 'Rond Sint Margriet' bewerkt door De Amerongse Komodie, stond behalve in het dorp, ook tweemaal in de kasteeltuin op het podium. Een volgend hoogtepunt was het op 14 juli in scène gezette bezoek van Graaf Floris V met zijn gevolg, opgewacht op het kasteelbordes door de gebroeders Borre van Amerongen. Met een geesti-

Graaf Floris de Vijfde, vergezeld door zijn gevolg, bracht een bezoek aan Kasteel Amerongen.

ge dialoog, geschreven door conservator Dave Pizarro en hulp van De Amerongse Komodie, werd dit spel een edelman waardig toneelstuk.

In Stijl

Eind mei werd een Historisch Bal op het kasteel gegeven, een prachtig kijk-en-dansfeest met tussendoor een souper. Als kledingvoorschrift voor de gasten, onder wie de Engelse ambassadeur, gold de mode van de 18de eeuw (of lijkend op ...). Naast Huisconcerten en lezingen binnenshuis, genoten bezoekers op het kasteelvoorplein in juni van een geslaagd Koffie-concert door het Utrechtsch Studenten Concert.

Linksboven: SVKA- bestuursvoorzitter Van Ommeren (l.) begon de avond met een welkomstwoord. Van tevoren had de majordomus (Ted Eijffius), met luide stem en stafgebonk, de geno-

digden één voor één aangekondigd. **Rechtsboven en onder:** De 18de-eeuwse mode van pruiken, schoenen met gespen en stoffen als fluweel, kant en zijde, inspireerde vele gasten.

Het Dorpsfeest

Tegelijkertijd was de feestviering in het dorp begonnen; eerst voorzichtig, later bruisend! Dit initiatief kwam van de werkgroep 'Amerongen 700', waarin ik als SVKA-bestuurslid, meewerkte met kasteel en dorp.

Er viel zóveel te beleven in die twee weken, dat een groot deel van de inwoners – in snel genaaide middeleeuwse kleding – veel op straat te vinden was. Een wagen met een enorme bierton erop, getrokken door vier vurige, sterke paarden die in woeste vaart over de bruggen het voorplein op denderden, bracht verkoeling. Mits je

gekleed was naar de mode van 1286, dan was er voor de 'boeren', 'burgers', 'buitenlui', 'horigen' en 'lijfeigenen' gratis bier!

Door het hele land waren mensen met de achternaam Van Amerongen uitgenodigd voor '*een-dagje-Amerongen*'. Een overweldigend, bijna duizendkoppen tellend '*familiefeest*' werd het, zelfs met gasten uit het buitenland!

Op 28 juni vond in het Koetshuis en de Paardestal een spetterend en swingend jazzfestival plaats met aan het einde mooi vuurwerk, als afsluiting van de dorpsfestiviteiten.

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA)

is opgericht in 1983 en heeft als doel de Stichting Kasteel Amerongen (SKA) behulpzaam te zijn door een bijdrage te leveren aan de instandhouding van Kasteel Amerongen en bijgebouwen, met daarin de aanwezige collecties, de tuinen en het park.

Aan de dringend noodzakelijke restauratie wordt nu op volle kracht gewerkt.

Vast staat dat alleen gerestaureerd wordt wat echt nodig is.

Kasteel Amerongen verdient uw aandacht!

Voor een rondgang door het kasteel onder leiding van een gids, opent dit monument in nood in beperkte mate zijn deuren voor belangstellenden

Reserveren: rondleidingen@kasteelamerongen.nl

of telefoon: 0343-563766

Wilt u Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen (SVKA) ook steunen?

€ 17,50 als minimum jaardonatie;

€ 25,- als minimum jaardonatie voor 2 personen uit één gezin;

€ 30,- als minimum jaardonatie voor 3 en meer personen uit één gezin;

€ 175,- als minimum donatie voor het leven.

Opgeven bij: SVKA Administratie, A. M. Alders,
Boslaan 30, 3958 GZ Amerongen,

telefoon: 0343-456755 of

e-mail: svka-admin@planet.nl

Donateurs ontvangen 3x per jaar het Kasteelbulletin; zij genieten op *vertoon* van hun geldige donateurskaart vrij toegang tot tuin en park, gedurende de *openings-uren*.

Secretaris SVKA: mevr. C. de Ridder; telefoon: 0318-552354.

E-mail: cis.ridder@planet.nl

Gironummer Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen: 151838

Huisconcerten

De Muziekcommissie van Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen organiseert regelmatig Huisconcerten.

Toegangskaarten bij: mevr. A. Struyck; telefoon: 0343-481702.

E-mail: a.struyck-ismay@hcnnet.nl

Kaarten eveneens verkrijgbaar aan de zaal.

Actuele informatie vindt u op de website: www.kasteelamerongen.nl

ISSN: 1382-8916

COLOFON

Kasteel Amerongen,
Drostestraat 20, 3958 BK Amerongen
tel.: 0343 - 45 42 12.

Informatie en actuele ontwikkelingen:
www.kasteelamerongen.nl
Het seizoen voor Kasteel Amerongen
in 2008: 22 maart (Paas-weekeinde) t/m
31 oktober

Redactie Bulletin Kasteel Amerongen:
Megteld Leenknecht
Rob de Nooy
Bertje Rotgans – Van Blerkom
Mireille van Ruiven
Marian Schalk – Meijering
Els Vink – Vreugdenhil
Toos van Eck – Van de Klift (*fotografie*)

Secretariaat Stichting Vriendenkring Kasteel
Amerongen:
Ciska A. de Ridder-Hendriks,
Dijkstraat west 168,
3906 WR Veenendaal,
telefoon: 0318-55 23 54,
e-mail: cis.ridder@planet.nl

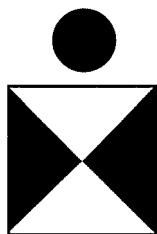
SVKA Donateurs/vrijwilligers administratie:
Ad en Mieke Alders
(*zie pagina 30 van het Bulletin
voor telefoon, adres, of e-mail.*)

RONDLEIDINGEN DOOR HET KASTEEL
vinden plaats in groepsverband, onder leiding
van een gids en uitsluitend op afspraak.
In verband met de restauratie is het kasteel
beperkt toegankelijk. Volwassenen kunnen kie-
zen voor een rondleiding door Het Huys in het
kader van 'Wegens restauratie geopend'.
Afspraken graag minimaal twee weken van
te voren via e-mail: info@kasteelamerongen.nl
of: www.kasteelamerongen.nl
of: telefoon: 0343 - 45 42 12.

© Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen. Alle
rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geauto-
matiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in
enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande
toestemming van Stichting Vriendenkring Kasteel
Amerongen.

Druk: Print'81, Doorn.

INSTALLATIEBEDRIJF

MEIJER B.V. AMERONGEN

KOUDIJS

LEERSUM

AMERONGEN

☎ 0343 - 45 12 33 fax 0343 - 45 68 88

- Sanitair
- Lood- Zink- en Dakwerk
- Centrale Verwarming
- Gas- en Waterfitter
- Elektrotechnische Installaties
- Ventilatie

B U I T E N L U S T

↳ Een heerlijk diner
in ons restaurant

↳ Een kleine maaltijd
in het café

↳ Een vergadering in
onze "Rode kamer"

↳ Een kopje koffie
op het terras

↳ Wij zorgen ervoor,
dat U zich bij ons
altijd thuis voelt.

Café Restaurant Buitenlust
Burg. Jhr. H. v.d. Boschstraat 13 * 3958 CA Amerongen * Telefoon 0343-451692
www.cafe-rest-buitenlust.nl

Ginkel Groep

Veelkleurige kwaliteit in omgevingszorg

- Aanleg, onderhoud en renovatie van tuinen en terreinen
- Interieurbepanting
- Boomverzorging
- Daktuinen
- Zwembijvers
- Natuurontwikkeling

Van Ginkel Veenendaal b.v.
Postbus 11
3900 AA Veenendaal

T: 0318 - 51 90 39
F: 0318 - 54 03 40
E: veenendaal@ginkelgroep.nl

Ginkel

www.ginkelgroep.nl

M.B. HOENCAMP

Restauratie van:

- * *uurwerken*
- * *fijnmechanische instrumenten*
- * *barometers & automata*

Molenstraat 22
4031 JS Ingen
Tel. 0344 - 60 31 91
E-mail: m.hoencamp@hetnet.nl

